

Europese Raad

Brussel, 17 oktober 2024
(OR. en)

EUCO 25/24

CO EUR 20
CONCL 5

NOTA

van: het secretariaat-generaal van de Raad
aan: de delegaties
Betreft: Bijeenkomst van de Europese Raad (17 oktober 2024)
– Conclusies

Hierbij gaan voor de delegaties de conclusies die de Europese Raad op bovengenoemde bijeenkomst heeft aangenomen.

I. OEKRAÏNE

1. De Europese Raad wisselde van gedachten met de president van Oekraïne.
2. De Europese Raad besprak Ruslands aanvalsoorlog tegen Oekraïne in al zijn dimensies en evalueerde de voortgang met de uitgebreide steun van de Unie aan Oekraïne, dat zijn inherente recht op zelfverdediging uitoefent, en zijn bevolking.
3. De Europese Raad herhaalt dat hij de Russische aanvalsoorlog tegen Oekraïne, die een onmiskenbare schending van het VN-Handvest vormt, met klem veroordeelt, en bevestigt zijn niet-aflatende steun voor de onafhankelijkheid, soevereiniteit en territoriale integriteit van Oekraïne binnen zijn internationaal erkende grenzen. Hij bevestigt ook opnieuw dat de Europese Unie zich onverminderd inzet om Oekraïne en zijn bevolking te blijven ondersteunen op politiek, financieel, economisch, humanitair, militair en diplomatiek gebied, zolang en zo intensief als nodig is. Rusland mag niet zegevieren.
4. De Europese Raad spreekt opnieuw zijn steun uit voor een alomvattende, rechtvaardige en duurzame vrede op basis van de beginselen van het VN-Handvest en het internationaal recht, in overeenstemming met de belangrijkste beginselen en doelstellingen van de Oekraïense vredesformule. Gevolg gevend aan de top over vrede in Oekraïne zullen de Europese Unie en de lidstaten doorgaan met hun intensieve inspanningen op het gebied van mondiale outreach voor het opbouwen van zo breed mogelijke internationale steun en het bepalen van verdere stappen. De Europese Raad benadrukt ook dat geen initiatief omtrent Oekraïne kan worden genomen buiten Oekraïne om. De Europese Unie zal nauw betrokken blijven bij deze kwestie en de verdere gezamenlijke internationale inspanningen. De Europese Raad juicht toe dat op 9 oktober 2024 in Dubrovnik de top tussen Oekraïne en Zuidoost-Europa werd gehouden.

5. De Europese Raad evalueerde wat reeds is gedaan op het gebied van levering van militaire steun aan Oekraïne. Hij roept de Raad ertoe op snel tot afronding te komen van de werkzaamheden inzake de steunmaatregelen in het kader van de Europese Vredesfaciliteit die de levering van militaire steun aan Oekraïne verder zullen stimuleren. De Europese Raad roept op tot het snel opvoeren en het versneld leveren van militaire steun, met name luchtafweersystemen, munitie en raketten, die dringend nodig zijn om de Oekraïense bevolking en kritieke energie-infrastructuur te beschermen, en hij onderstreept het belang van meer steun voor de defensie-industrie van Oekraïne. De Europese Raad is tevens ingenomen met de vooruitgang die is geboekt met de verlenging van het mandaat van de militaire bijstandsmis­sie van de EU, neemt nota van de lopende werkzaamheden met betrekking tot de strategische evaluatie van de missie, en roept de Raad ertoe op snel een geactualiseerd mandaat vast te stellen.
6. De Europese Raad onderstreept dat het belangrijk is de toezegging na te komen die tijdens de G7-top in Apulië is gedaan om samen met de partners van de G7 uiterlijk eind dit jaar ongeveer 45 miljard EUR (50 miljard USD) te verstrekken om te helpen voorzien in de huidige en toekomstige militaire, begrotings- en wederopbouwbehoeften van Oekraïne. In dit verband verzoekt hij de hoge vertegenwoordiger en de Commissie om met Oekraïne over elk van die elementen overleg te plegen. De tegoeden van Rusland moeten overeenkomstig het EU-recht geïmmobiliseerd blijven totdat Rusland zijn aanvalsoorlog tegen Oekraïne beëindigt en Oekraïne vergoedt voor de door deze oorlog veroorzaakte schade. De Europese Raad is, met volledige inachtneming van het veiligheids- en defensiebeleid van bepaalde lidstaten, ingenomen met het akkoord over het gebruik van de uitzonderlijke opbrengsten uit de geïmmobiliseerde tegoeden van Rusland, en houdt onverminderd rekening met alle relevante juridische en financiële aspecten. Hij beoogt te zorgen voor een eerlijke verdeling en solidariteit tussen de partners van de G7 en met de lidstaten die in het bijzonder zijn blootgesteld aan financiële en juridische risico's.
7. Bij de militaire steun zal het veiligheids- en defensiebeleid van bepaalde lidstaten ten volle in acht worden genomen en zal rekening worden gehouden met de veiligheids- en defensiebelangen van alle lidstaten.

8. De Europese Raad veroordeelt met klem de aanhoudende bombardementen door Rusland op Oekraïnes kritieke energie- en civiele infrastructuur. Hij steunt alle publieke en particuliere inspanningen om, met spoed, de energiezekerheid van Oekraïne vóór de winter te vergroten en de onmiddellijke behoeften van de Oekraïense bevolking op humanitair gebied en op het gebied van civiele bescherming te lenigen, en tegelijkertijd het Oekraïense energiesysteem op lange termijn veerkrachtiger te maken. De Europese Raad benadrukt dat elke actie die de veiligheid en de beveiliging van nucleaire installaties in gevaar brengt, onaanvaardbaar is, en hij betuigt zijn waardering voor de inspanningen van de Internationale Organisatie voor Atoomenergie om de situatie te monitoren en de nucleaire veiligheid en beveiliging te helpen vrijwaren. Hij vraagt in dit verband om de verdere integratie van het energiesysteem van Oekraïne in het energienet van de Unie en om concrete acties op dit gebied. De Europese Raad erkent de belangrijke rol die de aangrenzende lidstaten spelen.
9. De Europese Raad veroordeelt de vernietiging van haveninfrastructuur en de aanvallen op commerciële schepen. Hij verzet zich tegen het inzetten van voedsel als wapen, wat de mondiale voedselzekerheid ondermijnt ten nadele van kwetsbare mensen en de meest behoeftige regio's.
10. De Europese Raad is uiterst bezorgd over meldingen van executies van Oekraïense krijgsgevangenen door Russische troepen. Hij onderstreept dat het internationaal humanitair recht, onder meer inzake de behandeling van krijgsgevangenen, te allen tijde moet worden nageleefd. Geen enkel misdrijf mag ongestraft blijven.
11. De Europese Unie blijft bereid om Ruslands vermogen om oorlog te voeren verder te beperken, onder meer door verdere sancties en, zoals gevraagd en in overeenstemming met de conclusies van de Europese Raad van april 2024, door invoerrechten op Russische en Belarussische landbouwproducten. De Europese Raad roept nogmaals op tot de volledige en doeltreffende handhaving van sancties en tot verdere maatregelen om het omzeilen ervan, onder meer via derde landen, tegen te gaan.

12. De Europese Raad veroordeelt met klem de aanhoudende steun van derde landen voor Ruslands aanvalsoorlog en dringt er bij die landen op aan alle bijstand stop te zetten. Het gaat daarbij niet alleen om rechtstreekse militaire steun, maar ook om het leveren van goederen voor tweeërlei gebruik en van gevoelige producten die de militaire industriële basis van Rusland in stand houden. De Europese Unie heeft, in coördinatie met internationale partners, snel op deze bedreiging voor de Europese en mondiale veiligheid gereageerd, onder meer met een pakket nieuwe en significante beperkende maatregelen tegen Iran, die onder meer gericht zijn tegen personen en entiteiten die betrokken zijn bij de programma's van Iran inzake ballistische raketten en drones.
13. De Europese Unie blijft zich inzetten voor het ondersteunen van de reparatie, het herstel en de wederopbouw van Oekraïne, in coördinatie met internationale partners. De volgende conferentie over het herstel van Oekraïne zal in juli 2025 door Italië worden georganiseerd.
14. De Europese Unie zal nauw blijven samenwerken met Oekraïne en de hervormingsinspanningen van het land op zijn Europees traject blijven ondersteunen.
15. De Europese Unie blijft zich inzetten om personen die door deze oorlog zijn ontheemd, zowel in Oekraïne als in de Europese Unie, te ondersteunen, onder meer door middel van toereikende en flexibele financiële steun voor de lidstaten waarvoor de kosten voor medische hulp, onderwijs en levensonderhoud voor vluchtelingen het hoogst zijn.

II. MIDDEN-OOSTEN

16. De Europese Raad is ernstig verontrust over de dramatische militaire escalatie in het Midden-Oosten en over het risico daarvan voor de hele regio. Hij roept alle partijen ertoe op zich uiterst terughoudend op te stellen, alle vijandelijkheden onmiddellijk te staken en het internationaal recht, met inbegrip van het internationaal humanitair recht, volledig na te leven. De Europese Unie zet zich ten volle in om de situatie te helpen de-escaleren en de spanningen te helpen verminderen.

17. De Europese Unie blijft vastbesloten om mensen in het Midden-Oosten op behoeften gebaseerde hulp te blijven bieden, met bijzondere aandacht voor de meest kwetsbaren, en zal daarbij, gezien de toenemende behoeften, haar humanitaire inspanningen opvoeren.
18. De Europese Raad veroordeelt in de krachtigste bewoordingen de Iraanse aanvallen op Israël van 1 oktober 2024 en de ernstig destabiliserende Iraanse acties in het hele Midden-Oosten via terroristische en gewapende groeperingen – waaronder de Houthi's, Hezbollah en Hamas – die een ernstige bedreiging vormen voor de regionale stabiliteit. Hij wijst opnieuw op het recht van Israël om zich te verdedigen en op de gehechtheid van de Europese Unie aan de veiligheid van Israël en aan regionale stabiliteit. Het internationaal humanitair recht moet door alle partijen worden geëerbiedigd en er moet een einde komen aan de gevaarlijke cyclus van aanvallen en vergeldingsacties.
19. De Europese Raad spreekt zijn diepste bezorgdheid uit over de militaire escalatie in Libanon en betreurt het onaanvaardbare aantal burgerslachtoffers, de gedwongen ontheemding als gevolg van het escalerende geweld en het aanhoudende gebruik van militair geweld. Hij wijst er nogmaals op dat burgers te allen tijde moeten worden beschermd, dat civiele infrastructuur geen doelwit mag zijn en dat het internationaal recht moet worden geëerbiedigd. De raketaanvallen door Hezbollah moeten stoppen. De soevereiniteit en territoriale integriteit van Libanon moeten worden geëerbiedigd. De Europese Raad roept op tot een onmiddellijk staakt-het-vuren langs de Blauwe Lijn en tot de volledige en symmetrische uitvoering van Resolutie 1701 van de VN-Veiligheidsraad. Hij roept er tevens alle partners toe op te reageren op de groeiende humanitaire crisis in Libanon. De Europese Unie zal steun blijven verlenen aan de getroffen personen, waaronder vluchtelingen, intern ontheemden en gastgemeenschappen. De Europese Raad herhaalt dat het nodig is de door de UNHCR bepaalde voorwaarden voor een veilige, vrijwillige en waardige terugkeer van Syrische vluchtelingen tot stand te brengen. Hij wijst andermaal op de krachtige steun van de Unie voor de overheidsinstellingen van Libanon, met inbegrip van de Libanese strijdkrachten. De internationale conferentie ter ondersteuning van de bevolking en de soevereiniteit van Libanon, die op 24 oktober 2024 in Parijs wordt gehouden, zal tot die inspanning bijdragen. De Europese Raad roept alle partners van Libanon ertoe op bij te dragen aan het versterken van de Libanese strijdkrachten en herhaalt dat de Unie bereid is de internationale coördinatie van dergelijke inspanningen in voorkomend geval te faciliteren.

20. De Europese Raad veroordeelt de aanvallen op de Interim-Vredesmacht van de Verenigde Naties in Libanon (Unifil), waarbij meerdere vredeshandhavers gewond raakten. Dergelijke aanvallen vormen een ernstige schending van het internationaal recht, zijn volstrekt onaanvaardbaar en moeten onmiddellijk stoppen. De Europese Raad brengt in herinnering dat alle actoren verplicht zijn de nodige maatregelen te nemen om, te allen tijde, de veiligheid en de beveiliging van VN-personeel en -eigendommen te waarborgen en de onschendbaarheid van VN-gebouwen te eerbiedigen. De Europese Raad ondersteunt de fundamentele stabiliserende rol van Unifil in Zuid-Libanon en roept alle partijen ertoe op bescherming en ondersteuning te bieden aan de belangrijke missie van Unifil. De Europese Raad dringt er bij alle partijen op aan dat zij volledig voldoen aan hun verplichtingen om de veiligheid en de beveiliging van het Unifil-personeel te allen tijde te waarborgen, en dat zij Unifil in staat stellen haar mandaat verder uit te voeren.
21. Naar aanleiding van de tragische verjaardag van de meedogenloze terroristische aanslagen van Hamas op Israël van 7 oktober 2023 veroordeelt de Europese Raad deze ongerechtvaardigde daden van opzettelijk geweld nogmaals in de krachtigste bewoordingen en betuigt hij zijn steun aan de families van de slachtoffers en de door Hamas gevangengenomen gijzelaars.
22. De Europese Raad herhaalt zijn oproep tot een onmiddellijk staakt-het-vuren in Gaza, de onvoorwaardelijke vrijlating van alle gijzelaars, de dringende verbetering van humanitaire toegang en een ononderbroken verdeling van humanitaire hulp op grote schaal in heel Gaza, en een duurzame beëindiging van de vijandelijkheden, in overeenstemming met Resolutie 2735 van de VN-Veiligheidsraad. Hij steunt daartoe de bemiddelingsinspanningen van Egypte, Qatar en de Verenigde Staten. Hij erkent ook de centrale rol van Jordanië bij het de-escaleren van de crisis en benadrukt het belang van de stabiliteit en veiligheid van Jordanië en Egypte en hun grenzen. De Europese Raad betreurt het onaanvaardbare aantal burgerslachtoffers, met name vrouwen en kinderen, in Gaza en op de Westelijke Jordaanoever, alsook de catastrofale hongerniveaus en het dreigende risico op hongersnood omdat er onvoldoende hulp Gaza binnenkomt. Hij herinnert er ook aan dat de beschikkingen van het Internationaal Gerechtshof integraal ten uitvoer moeten worden gelegd.

23. De Europese Raad herinnert aan zijn conclusies van juni 2024 en veroordeelt met klem de verdere escalatie op de Westelijke Jordaanoever, waaronder Oost-Jeruzalem, als gevolg van het toegenomen geweld van kolonisten, de uitbreiding van illegale nederzettingen en de militaire operatie van Israël. Hij verzoekt de Raad om de werkzaamheden in verband met verdere beperkende maatregelen tegen extremistische kolonisten en tegen entiteiten en organisaties die hen steunen, te doen vorderen.
24. De Europese Raad herhaalt dat de Europese Unie zich onverminderd inzet voor een rechtvaardige, alomvattende en duurzame vrede op basis van de tweestatenoplossing en dat de Unie de Palestijnse Autoriteit ondersteunt om haar dringendste behoeften te helpen lenigen en steun te bieden voor haar hervormingsagenda. De Europese Unie zal actief steun verlenen aan en samen met internationale partners toewerken naar concrete onomkeerbare stappen in de richting van de tweestatenoplossing en zal daartoe nieuw leven geven aan een politiek proces, onder meer door het zo spoedig mogelijk houden van een internationale vredesconferentie. De Europese Raad benadrukt dat een overtuigend traject naar een Palestijnse staat een cruciaal bestanddeel van dat politieke proces is.
25. De Europese Raad betuigt zijn volledige en niet-aflatende steun aan de secretaris-generaal van de VN. Nergens mag de secretaris-generaal van de VN “persona non grata” worden verklaard. De Europese Raad benadrukt de essentiële rol van de VN en hun agentschappen, met name UNRWA, dat cruciale steun verleent aan de burgerbevolking in Gaza en in de ruimere regio. De verdere uitvoering van het UNRWA-actieplan is van cruciaal belang. De Europese Raad veroordeelt elke poging om de overeenkomst van 1967 tussen Israël en UNRWA in te trekken of om het vermogen van UNRWA om zijn mandaat uit te voeren, op een andere manier te belemmeren.
26. De Europese Raad besprak ook de situatie in de Rode Zee en roept de Houthi’s ertoe op onmiddellijk alle aanvallen te staken en het herstel van de maritieme veiligheid mogelijk te maken. Hij onderstreept de cruciale bijdrage van EUNAVFOR ASPIDES en EUNAVFOR ATALANTA aan het bevorderen van de maritieme veiligheid en de vrijheid van scheepvaart.

III. EEN OP REGELS GEBASEERDE INTERNATIONALE ORDE WAARBORGEN

27. In een tijd van toegenomen conflict en spanning met tegelijkertijd een verontrustende tendens om het internationaal recht niet in acht te nemen, bevestigt de Europese Raad zijn onwrikbare gehechtheid aan effectief multilateralisme en de op regels gebaseerde internationale orde met de Verenigde Naties als kern, waarbij hij op vastberaden wijze het VN-Handvest naleeft en de daarin verankerde regels en beginselen handhaaft, waaronder soevereiniteit en territoriale integriteit, en politieke onafhankelijkheid en zelfbeschikking.
28. De Europese Raad blijft vastbesloten om, overal ter wereld, een einde te maken aan straffeloosheid en ervoor te zorgen dat verantwoording moet worden afgelegd voor schendingen van het internationaal recht en het internationaal humanitair recht, en herinnert eraan dat het belangrijk is de beslissingen van internationale rechterlijke instanties te steunen en uit te voeren.
29. De Europese Raad is ingenomen met de aanneming van het Pact voor de Toekomst, dat tot doel heeft een nieuwe impuls te geven aan het multilaterale systeem en de Verenigde Naties klaar te maken voor de toekomst.

IV. CONCURRENTIEVERMOGEN

30. Gevolg gevend aan zijn conclusies van april 2024, en in overeenstemming met de strategische agenda 2024-2029, roept de Europese Raad ertoe op meer inspanningen te leveren voor het vergroten van het concurrentievermogen van de Unie, het versterken van haar economische veerkracht, het verzekeren van haar industriële vernieuwing en het waarmaken van het volledige potentieel van de eengemaakte markt, en daarbij zowel intern als mondiaal een gelijk speelveld te waarborgen. Hij benadrukt dat er dringend doeltreffende maatregelen moeten worden genomen.
31. De Europese Raad roept alle EU-instellingen, lidstaten en belanghebbenden ertoe op voorrang te geven aan het doen vorderen van de werkzaamheden, met name om een antwoord te bieden op de uitdagingen die in kaart zijn gebracht in het verslag “Much more than a Market” van Enrico Letta en het verslag “The future of European competitiveness” van Mario Draghi.

32. Deze kwestie zal tijdens de informele bijeenkomst in Boedapest in november worden behandeld, en de Europese Raad zal regelmatig strategische richtsnoeren blijven verstrekken met het oog op de uitvoering van de ambitieuze deal voor het concurrentievermogen van de Unie.
33. De Europese Raad hield een bespreking over de door de Raad besproken geïntegreerde landspecifieke aanbevelingen, zodat het Europees Semester 2024 kan worden afgerond.

V. MIGRATIE

34. De Europese Raad hield een diepgaande strategische bespreking over migratie in al haar facetten en langs alle routes. Hij herinnert eraan dat migratie een Europese uitdaging is die een Europese respons vereist.
35. De Europese Raad roept de Raad, de lidstaten en de Commissie ertoe op de werkzaamheden op te voeren op alle actiegebieden van de in februari 2023 geschetste alomvattende migratieaanpak. Hij neemt nota van de recente brief van de voorzitter van de Commissie. De Europese Raad benadrukt het belang van de uitvoering van vastgestelde EU-wetgeving en de toepassing van bestaande wetgeving, teneinde de huidige problemen zo goed mogelijk aan te pakken.
36. De Europese Raad roept er tevens toe op de samenwerking met landen van herkomst en doorreis te verbeteren via alomvattende wederzijds tot voordeel strekkende partnerschappen, om de onderliggende oorzaken aan te pakken en mensenhandel en -smokkel te bestrijden, teneinde verlies van mensenlevens en irregulier vertrek te voorkomen. Afstemming van het visumbeleid door buurlanden is in dit verband een belangrijk element. Veilige en legale trajecten in overeenstemming met nationale bevoegdheden zijn van cruciaal belang voor reguliere en ordelijke migratie.
37. De Europese Raad roept ertoe op om op alle niveaus vastberaden in te zetten op het faciliteren, verhogen en versnellen van terugkeer uit de Europese Unie, met gebruikmaking van alle relevante EU-beleidsmaatregelen, -instrumenten en -hulpmiddelen, waaronder diplomatie, ontwikkeling, handel en visa. Hij verzoekt de Commissie om met spoed een nieuw wetgevingsvoorstel in te dienen.

38. Het mag niet worden toegestaan dat Rusland en Belarus, of enig ander land, onze waarden, waaronder het recht op asiel, misbruiken en onze democratieën ondermijnen. De Europese Raad betuigt zijn solidariteit met Polen en met lidstaten die met deze uitdagingen te maken hebben. Uitzonderlijke situaties vereisen passende maatregelen. De Europese Raad herinnert eraan dat hij vastbesloten is om voor een doeltreffende controle van de buitengrenzen van de Unie te zorgen via alle beschikbare middelen, onder meer met de ondersteuning van de Europese Unie, in overeenstemming met het EU- en het internationaal recht. Hij blijft ernaar streven de instrumentalisering van migranten voor politieke doeleinden tegen te gaan.
39. Daarnaast moeten nieuwe manieren worden overwogen om irreguliere migratie te voorkomen en tegen te gaan, in overeenstemming met het EU- en internationaal recht.
40. De Europese Raad herinnert aan het belang van de goede werking van het Schengengebied, overeenkomstig de herziene Schengengrenscore.
41. De Europese Raad zal hierop terugkomen.

VI. REPUBLIEK MOLDAVIË

42. De Europese Raad onderstreept de standvastige steun van de Europese Unie voor de Republiek Moldavië en haar toetredingstraject. Hij prijst de consequente inzet van de autoriteiten van de Republiek Moldavië voor het hervormingsproces en verzoekt hun de hervormingen voort te zetten en de veerkracht en stabiliteit van het land te versterken.
43. De Europese Raad veroordeelt de aanhoudende buitenlandse informatiemaniplatie en inmenging door Rusland, waarmee het democratische verkiezingen en de keuze van het Moldavische volk voor een welvarende, stabiele en vreedzame Europese toekomst probeert te ondermijnen.
44. De Europese Raad is ingenomen met de aanneming van het derde pakket sancties tegen degenen die verantwoordelijk zijn voor acties die gericht zijn op het destabiliseren, ondermijnen of bedreigen van de soevereiniteit en onafhankelijkheid van de Republiek Moldavië. De Europese Raad bevestigt zijn onwrikbare gehechtheid aan de soevereiniteit en territoriale integriteit van de Republiek Moldavië.

VII. GEORGIË

45. De Europese Raad herhaalt dat de Unie bereid is het Georgische volk te steunen op zijn Europees traject. Hij herhaalt ook zijn ernstige bezorgdheid over het optreden van de Georgische regering, dat in strijd is met de waarden en beginselen waarop de Europese Unie is gegrondvest.
46. De Europese Raad herinnert eraan dat dit optreden het Europese traject van Georgië in gevaar brengt en het toetredingsproces de facto tot stilstand brengt. Hij roept Georgië ertoe op democratische, alomvattende en duurzame hervormingen door te voeren, in overeenstemming met de kernbeginselen van de Europese integratie. De Europese Raad blijft de situatie nauwlettend in het oog houden.
47. De Europese Raad verwacht dat de komende parlementsverkiezingen vrij en eerlijk verlopen, in overeenstemming met internationale normen en met ongehinderde toegang voor internationale en binnenlandse verkiezingswaarnemers. De Europese Raad benadrukt dat vrije, onafhankelijke, en pluriforme media moeten worden beschermd.
48. De Europese Raad bevestigt dat de Europese Unie de soevereiniteit, onafhankelijkheid en territoriale integriteit van Georgië binnen zijn internationaal erkende grenzen onverminderd steunt. Hij benadrukt de niet-aflatende inzet van de Europese Unie voor vreedzame conflictoplossing en haar beleid van niet-erkenning en betrokkenheid.

VIII. EXTERNE BETREKKINGEN

Sudan

49. De Europese Raad spreekt zijn diepe bezorgdheid uit over de rampzalige humanitaire situatie die voortvloeit uit het conflict in Sudan en veroordeelt met klem de willekeurige en rechtstreekse aanvallen op burgers, waardoor de humanitaire crisis verergert. Alle partijen moeten zich houden aan hun verplichtingen uit hoofde van het internationaal recht om burgers te beschermen en humanitaire toegang te faciliteren. De Europese Raad herhaalt zijn dringende oproep aan alle partijen bij het conflict om te streven naar een onmiddellijke beëindiging van de vijandelijkheden, die moet leiden tot een duurzame oplossing van het conflict door middel van dialoog. De Europese Unie zal humanitaire steun blijven verlenen en roept de internationale gemeenschap ertoe op snel de bedragen te storten die tijdens de internationale humanitaire conferentie voor Sudan en de buurlanden zijn toegezegd.

Venezuela

50. De Europese Raad blijft uiterst bezorgd over de situatie in Venezuela en de mensenrechtenschendingen die zijn gemeld na de presidentsverkiezingen van 28 juli 2024. Hij dringt er bij de Venezolaanse autoriteiten op aan de democratische wil van het Venezolaanse volk te eerbiedigen en een einde te maken aan het geweld, de repressie en de intimidatie van de oppositie en het maatschappelijk middenveld. Politieke gevangenen moeten worden vrijgelaten. Alleen volledige en onafhankelijk verifieerbare resultaten zullen worden aanvaard en erkend. De Europese Unie zal met regionale partners blijven samenwerken om het Venezolaanse volk te steunen in zijn democratische aspiraties. Zij is bereid steun te verlenen aan een constructieve en inclusieve transitie met garanties voor beide partijen, teneinde de politieke impasse van het land op te lossen en de democratische instellingen vreedzaam te herstellen. De Europese Unie is gereed om alle haar ter beschikking staande instrumenten in te zetten om de democratie in Venezuela te ondersteunen. De Venezolaanse autoriteiten moeten een einde maken aan de ongegronde beschuldigingen tegen EU-landen, en de Verdragen van Wenen inzake diplomatieke en consulaire betrekkingen ten volle eerbiedigen, met verlening van volledige en ongehinderde consulaire toegang aan Europese burgers die in Venezuela worden vastgehouden.

Marokko

51. De Europese Raad neemt nota van de recente arresten van het Europees Hof van Justitie met betrekking tot de overeenkomsten tussen de EU en Marokko van 2019. De Europese Raad en de Raad zullen het buitenlands beleid blijven uitzetten overeenkomstig de Verdragen. De Europese Raad bevestigt dat de Europese Unie veel waarde hecht aan haar strategisch partnerschap met Marokko, en hij herhaalt dat de nauwe betrekkingen met Marokko op alle gebieden van het partnerschap tussen Marokko en de EU moeten worden behouden en verder moeten worden aangehaald.

Haïti

52. De Europese Raad blijft uiterst bezorgd over de situatie in Haïti. Hij verzoekt om de volledige inzet van de multinationale missie ter ondersteuning van de veiligheid teneinde de Haïtiaanse nationale politie bij te staan bij het bestrijden van bendege geweld en teneinde de rechtsstaat te herstellen. Hij verzoekt ook om nieuwe gerichte sancties aan te nemen tegen personen en entiteiten die verantwoordelijk zijn voor geweld, met als doel de vrede, veiligheid, stabiliteit, democratie en rechtsstaat in Haïti te helpen herstellen.

IX. DIVERSEN

Hybride dreigingen

53. De Europese Raad veroordeelt met klem Ruslands steeds intensievere campagne van hybride activiteiten gericht tegen de Europese Unie, haar lidstaten en partners. Hij is ingenomen met de vaststelling van beperkende maatregelen van de EU in het licht van Ruslands destabiliserende activiteiten. De Europese Unie en de lidstaten zullen hun weerbaarheid blijven versterken en ten volle blijven gebruikmaken van de EU-toolbox tegen hybride dreigingen om Ruslands hybride activiteiten te voorkomen, te ontmoedigen en erop te reageren.

Hoge energieprijzen

54. De Europese Raad besprak de situatie als gevolg van de hoge en volatiele elektriciteitsprijzen in sommige delen van Europa en verzoekt de Commissie dringend maatregelen voor te stellen waarmee deze kwestie wordt aangepakt.

Conferenties van de Partijen bij verdragen van de Verenigde Naties

55. De Europese Raad maakte de balans op van de voorbereidingen voor de conferentie van de Verenigde Naties over klimaatverandering in Bakoe, Azerbeidzjan (COP29), voor de Conferentie van de Partijen bij het Verdrag inzake biologische diversiteit in Cali, Colombia (COP16) en voor de Conferentie van de Partijen bij het Verdrag ter bestrijding van woestijnvorming in Riyad, Saudi-Arabië (COP16), en roept op tot ambitieuze maatregelen gezien de context van toenemende schade en verstoring door klimaatverandering, woestijnvorming, bodemdegradatie, biodiversiteitsverlies en vervuiling. De Europese Raad herhaalt de toezegging van de Unie om de financieringsdoelstellingen na te komen als blijk van wereldwijde solidariteit, en roept derde landen ertoe op ook hun bijdrage te leveren.

Bestrijding van alle vormen van discriminatie

56. De Europese Raad is ingenomen met de goedkeuring van de Verklaring van de Raad van 15 oktober 2024 over de bevordering van het Joodse leven en de bestrijding van antisemitisme. Hij spreekt nogmaals zijn ernstige bezorgdheid uit over recente verontrustende incidenten en veroordeelt in de krachtigste bewoordingen alle vormen van discriminatie, waaronder antisemitisme en moslimhaat, onverdraagzaamheid, racisme en vreemdelingenhaat.